

4 Achtergrondinformatie en kerndoelen

4.1 Over Nederlands Uitvaart Museum Tot Zover

Hoe wij omgaan met de dood zegt veel over wie we zijn, onze afkomst en de tijd waarin we leven. In Nederlands Uitvaart Museum Tot Zover staat het nationaal funerair erfgoed en de moderne uitvaart in het multiculturele Nederland van nu centraal. De collectie omvat onder meer oude haarschilderijen, dodenmaskers, filmfragmenten, kisten en urnen, maar bijvoorbeeld ook een collectie miniatuurlijkwegentjes en ingrediënten voor een moslim-uitvaart zoals lotuspoeder, kamfer en musk. Hoe een crematie precies verloopt en hoe het een in de grond begraven lichaam vergaat, wordt eveneens duidelijk. De open, eerlijke benadering en de sprankelende presentatie krijgen veel waardering van bezoekers en pers. Museum Tot Zover is gevestigd op begraafplaats en crematorium De Nieuwe Ooster, één van de mooiste gedenkparken van Nederland. Er is een gratis audiotour en speciaal voor kinderen wordt gewerkt aan een digitaal educatief programma. Met dit lespakket brengen we het museum naar de klas!

4.2 Doelgroep

Het lesmateriaal is bedoeld voor leerkrachten en leerlingen uit groep 7 en 8. Via de leerlingen worden ook de ouders/verzorgers en overige gezinsleden bereikt.

4.3 Doelstellingen

De algemene doelstelling is om leerlingen vertrouwd te maken met de dood in verbondenheid met het leven. Op jonge leeftijd praten over de dood helpt om later beter om te kunnen gaan met een sterfgeval. Met het lesmateriaal werk je ook aan de volgende inhoudelijke subdoelstellingen:

- Leerlingen begrijpen dat de dood deel uitmaakt van het leven;
- Leerlingen weten wat de praktische gang van zaken is bij uitvaarten;
- Leerlingen weten dat er ook ongeschreven regels zijn over hoe je je voor, tijdens en na een uitvaart kunt gedragen;
- Leerlingen weten in hoofdlijnen de geschiedenis van begraven en cremeren in Nederland;
- Leerlingen weten wat de functie is van uitvaartrituelen;
- Leerlingen kennen voorbeelden van uitvaartrituelen van verschillende bevolkingsgroepen;
- Leerlingen weten wat de verschillen en overeenkomsten zijn tussen bevolkingsgroepen op het gebied van uitvaartrituelen;
- Leerlingen weten op welke momenten nabestaanden extra denken aan hun overleden dierbare(n)
- Leerlingen kennen voorbeelden van rituelen, symbolische handelingen en voorwerpen die mensen gebruiken bij het herinneren van overledenen;
- Leerlingen delen hun ervaringen op het gebied van verdriet en afscheid nemen;
- Leerlingen uiten hun gevoelens/ideeën over afscheid nemen op een creatieve manier;
- Leerlingen weten dat de dood in de vorm van liedjes, spreekwoorden, gezegden en woorden volop aanwezig is in onze taal;
- Leerlingen denken na over hun eigen afscheid;
- Leerlingen denken na over wie ze liefhebben en wat ze waarderen in het leven;
- Leerlingen praten met mensen uit hun directe omgeving over dood gaan en afscheid nemen.

4.4 Aansluiting curriculum en kerndoelen

Het lesmateriaal past goed in de lessen taal, biologie, wereldoriëntatie (o.a. geschiedenis en levensbeschouwing) en kunstzinnige vorming. Ook kun je met de onderdelen werken aan burgerschapsvorming en identiteit. De methode draagt in belangrijke mate bij aan de leerlijn sociaal-emotionele ontwikkeling. Met het lesmateriaal werk je aan onderstaande doelen:

Nederlands

- Kerndoel 1: De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven.
- Kerndoel 2: De leerlingen leren zich naar vorm en inhoud uit te drukken bij het geven en vragen van informatie, het uitbrengen van verslag, het geven van uitleg, het instrueren en bij het discussiëren.
- Kerndoel 4: De leerlingen leren informatie te achterhalen in informatieve en instructieve teksten, waaronder schema's, tabellen en digitale bronnen.
- Kerndoel 5: De leerlingen leren naar inhoud en vorm teksten te schrijven met verschillende functies, zoals: informeren, instrueren, overtuigen of plezier verschaffen.

Oriëntatie op jezelf en de wereld

- Kerndoel 34: De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen.
- Kerndoel 37: De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.
- Kerndoel 38: De leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen, en ze leren respectvol om te gaan met verschillen in opvattingen van mensen.
- Kerndoel 52: De leerlingen leren over kenmerkende aspecten van de volgende tijdvakken: jagers en boeren; Grieken en Romeinen; monniken en ridders; steden en staten; ontdekkers en hervormers; regenten en vorsten; pruiken en revoluties; burgers en stoommachines; wereldoorlogen en holocaust; televisie en computer.

Kunstzinnige oriëntatie

- Kerndoel 54: De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.
- Kerndoel 56: De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

Burgerschapsvorming

Bij burgerschapsvorming staan drie domeinen centraal, waarbij in het lesmateriaal met name aandacht wordt besteed aan het laatste domein 'Identiteit'.

- Democratie: kennis over de democratische rechtstaat en politieke besluitvorming; democratisch handelen en de maatschappelijke basiswaarden.
- Participatie: kennis over de basiswaarden en mogelijkheden voor inspraak en vaardigheden en houdingen die nodig zijn om op school en in de samenleving actief mee te kunnen doen.
- Identiteit: verkennen van de eigen identiteit en die van anderen; voor welke (levensbeschouwelijke) waarden sta ik en hoe maak ik die waar?

